

FACILITATI FISCALE ACORDATE INVESTITORILOR

Prezentarea de față are în vedere prevederile legale în vigoare la data de 31.03.2004

Legislație aplicabilă în domeniu

- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 92/1997 privind stimularea investițiilor directe, publicată în M.Of. nr. 386/30.12.1997
- Legea nr. 241/1998 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 92/1997 privind stimularea investițiilor directe, publicată în M.Of. nr. 483/16.12.1998
- Hotărârea Guvernului nr. 94/1998 privind aprobarea normelor metodologice de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 92/1997 privind stimularea investițiilor directe, publicată în M.Of. nr. 89/25.02.1998
- Ordonanța Guvernului nr. 66/1997 privind regimul investițiilor străine în România, realizate prin cumpărarea de titluri de stat, publicată în M.Of. nr. 226/30.08.1997
- Legea nr. 332/2001 privind promovarea investițiilor directe cu impact semnificativ, publicată în M.Of. nr. 356/03.07.2001

I. Persoanele care pot investi în România

Potrivit reglementarilor legale, în vigoare, poate fi investitor o persoană fizică sau juridică, rezidentă sau nerezidentă, cu domiciliul sau sediul permanent în România sau în străinătate, care investește în România în oricare dintre modalitățile prevăzute de lege (fie printr-o investiție directă, fie printr-o investiție de portofoliu).

Investitorii străini au posibilitatea să înființeze societăți comerciale cu capital integral străin în România. Cu respectarea legii române, investitorii străini au posibilitatea de a înființa în România filiale, precum și sucursale, reprezentanțe sau alte sedii secundare.

II. Formele investițiilor în România

Conform legislației privind investițiile directe în România (Ordonanța de urgență nr. 92/1997 cu modificările și completările ulterioare), o persoană fizică sau juridică poate face investiții în România sub o varietate de forme legale.

Legea română prevede **două tipuri de investiții în România**: investiții directe și investiții de portofoliu.

Prin **investiție directă** se înțelege:

- participarea la constituirea sau la extinderea unei întreprinderi în oricare dintre formele juridice prevăzute de lege,
- dobândirea de acțiuni sau de părți sociale ale unei societăți comerciale, cu excepția investițiilor de portofoliu,
- înființarea și extinderea în România a unei sucursale de către o societate comercială străină, prin:
 - aport financiar, în monedă națională sau în valută convertibilă;
 - aport în natură de bunuri imobile sau/și bunuri mobile, corporale și necorporale;
 - participarea la creșterea activelor unei întreprinderi, prin orice mod legal de finanțare.

Investiția de portofoliu semnifică dobândirea de valori mobiliare pe piețele de capital organizate și reglementate și care nu permit participarea directă la administrarea societății comerciale.

Constituie investiție de portofoliu cumpărarea de titluri de stat, atât de pe piața primară, cât și de pe piața secundară; acest tip de investiție este supusă regimului juridic reglementat de Ordonanța Guvernului nr. 66/1997, cu modificările și completările ulterioare.

III. Precizări privind garanțiile și facilitățile de care beneficiază investitorii în România

1. Investitorii au libera alegere a formelor juridice de efectuare a investițiilor, cu respectarea prevederilor legale, dar și a tipurilor de aport la capitalul societăților comerciale.

2. Investitorii pot alege în mod liber tipul de activitate pe care o vor îndeplini în România, prin luarea în considerare a reglementărilor care stabilesc regimul de obținere a autorizațiilor și a monopolului de stat valabil pentru anumite activități.

3. Persoanele fizice și juridice care investesc în România beneficiază de tratament egal - just, echitabil și nediscriminatoriu -, fără deosebire de naționalitate, sediu de activitate sau domiciliu.

Persoanele nerezidente care investesc în România beneficiază de dreptul de a transfera în străinătate veniturile obținute, fără nici un fel de restricții, după plata taxelor și impozitelor prevăzute de lege, potrivit reglementărilor privind regimul valutar.

4. Prin lege se prevede protecția investițiilor împotriva exproprierii, a naționalizării sau a altor măsuri cu efecte similare, cu excepția situației când acestea sunt necesare pentru cauză de utilitate publică, sunt nediscriminatorii, se efectuează în conformitate cu

prevederile exprese ale legii și cu plata unei despăgubiri prealabile, adecvate și efective.

5. Investitorii beneficiază de o serie de facilități fiscale și vamale.

6. Investitorii beneficiază de asistență privind parcurgerea formalităților administrative.

7. Persoanele nerezidente care investesc în România beneficiază de dreptul la conversia în valuta investiției a sumelor în lei ce le revin din investiție, precum și la transferul valutei în țara de origine, potrivit reglementărilor privind regimul valutar.

8. Legea prevede dreptul investitorilor de a alege instanțele judecătorești sau arbitrale competente pentru soluționarea eventualelor litigii.

9. Potrivit legii, investitorii mai beneficiază de următoarele facilități:

- posibilitatea reportării pierderilor înregistrate în cursul unui exercițiu financiar pe seama profitului impozabil al exercițiilor financiare următoare;
- posibilitatea utilizării amortizării accelerate;
- posibilitatea deducerii cheltuielilor pentru reclamă și publicitate din profitul impozabil;
- posibilitatea angajării de cetățeni străini, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Orice investitor, persoană juridică rezidentă sau nerezidentă, poate dobândi orice drepturi reale asupra bunurilor mobile și imobile.

Dar, în ceea ce privește terenurile, cumpărarea acestora de către nerezidenți este interzisă prin Constituție.

Dacă nu se prevede altfel, investitorii vor avea aceleași drepturi și obligații, indiferent dacă sunt rezidenți sau nerezidenți, români sau străini.

Legea nr. 241/1998 prevede că în cazul în care un acord bilateral de promovare și protejare reciprocă a investițiilor, ratificat potrivit legii, ori o altă lege ar îndreptăți un investitor, persoană fizică sau juridică străină, la un tratament mai favorabil decât cel prevăzut prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 92/1997, investitorul în cauză va beneficia de acel tratament.

Domeniile în care investițiile se pot efectua numai pe bază de licență sau de autorizare, precum și condițiile generale în care se pot acorda licențele sau autorizațiile se stabilesc prin lege.

Investitorii nerezidenți în România au dreptul de a transfera în străinătate, fără nici un fel de restricții, după plata impozitelor și a taxelor legale, următoarele venituri, în valută liber convertibilă:

- dividendul sau beneficiul obținut de la o societate comercială, persoană juridică română, în cazul în care sunt acționari sau asociați;
- venitul obținut în cazul unei asociații în participațiune precum și veniturile obținute din vânzarea acțiunilor sau a părților sociale;
- sumele obținute din lichidarea unei societăți comerciale, potrivit Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale, cu modificările și completările ulterioare, ori din lichidarea unei societăți comerciale potrivit procedurii falimentului reglementată prin Legea nr. 64/1995 privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului, cu modificările și completările ulterioare;
- sumele obținute cu titlu de despăgubiri, ca urmare a unei exproprieri sau a aplicării unei alte măsuri cu efect echivalent;
- alte venituri, conform formei de realizare a investiției.

IV. Facilități fiscale pentru investitori în zonele defavorizate

Persoanele care investesc în zonele defavorizate beneficiază de:

- scutirea de la plata taxelor vamale pentru materiile prime și componente importate, necesare în vederea realizării producției proprii în zonă, cu excepția importului de materii prime pentru producția, prelucrarea și conservarea cărnii;
- scutirea de la plata taxelor percepute pentru modificarea destinației sau scoaterea din circuitul agricol a unor terenuri destinate realizării investiției;
- acces la un fond special de dezvoltare pentru stimularea exporturilor, garantarea creditelor externe, finanțarea programelor speciale.

Potrivit prevederilor Codului Fiscal în cazul persoanelor juridice care au obținut, înainte de 1 iulie 2003, certificatul permanent de investitor în zona defavorizată, scutirea de impozit pe profitul aferent investițiilor noi se aplică în continuare pe perioada existenței zonei defavorizate.

V. Facilități fiscale pentru investitori în zonele libere

1. Terenurile și construcțiile din zonele libere pot fi concesionate sau închiriate persoanelor fizice și juridice, române sau străine. Termenul de concesionare poate fi de maximum 50 de ani și se stabilește în funcție de valoarea investiției sau de specificul activității.

2. Mijloacele de transport, mărfurile și alte bunuri provenite din străinătate sau destinate altor țări, care se introduc în sau se scot din zonele libere, sunt exceptate de plata taxelor vamale și a impozitelor.

3. Materialele și accesoriile românești, care intră în zonele libere și sunt folosite pentru fabricarea unor bunuri, sunt scutite de taxe vamale, cu îndeplinirea formalităților de export.

4. La lichidarea sau restrângerea activității desfășurate în zona liberă, persoanele fizice sau persoanele juridice străine pot transfera în străinătate capitalul și profitul, după plata tuturor obligațiilor către statul român și partenerii contractuali.

5. Bunurile românești care se utilizează pentru construcții, reparații și întreținerea de obiective în teritoriul zonelor libere sunt scutite de taxe vamale.

6. Bunurile dintr-o zonă liberă pot fi transportate în altă zonă liberă fără plata de taxe vamale. Aceste bunuri pot fi tranzitate pe teritoriul vamal al României, cu respectarea dispozițiilor legale.

De asemenea, aceste bunuri pot fi introduse în țară cu îndeplinirea condițiilor și formalităților privind importul sau, după caz, primirea temporară.

7. Activitățile specifice desfășurate în zona liberă de persoanele autorizate în acest scop sunt scutite de la taxa pe valoarea adăugată;

8. Sunt scutite de la plata taxei pe valoarea adăugată mijloacele de transport, mărfurile și alte bunuri provenite din străinătate care se introduc direct în zonele libere.

Precizări în legătură cu taxele vamale

Acestea se plătesc pentru importul de bunuri. Ratele taxelor vamale depind de natura bunurilor impozitate de țara de origine. Cotele uzuale variază între 3 și 30%, dar există produse pentru care cota e mai mare. Cotele se aplică la valoarea bunurilor în vamă.

Se plătește și un comision vamal de 0,5% din valoarea în vamă, pentru toate produsele care nu beneficiază de cote preferențiale ale taxei vamale.

VI. Investiție directă cu impact semnificativ în economie

1. Noțiune

Potrivit Legii nr. 332/2001, cu modificările și completările ulterioare, prin investiții directe cu impact semnificativ în economie se înțeleg investițiile cu o valoare care depășește echivalentul a 1 milion dolari S.U.A., realizate în formele și modalitățile prevăzute de lege și care contribuie la dezvoltarea și modernizarea infrastructurii economice a României, determină un efect pozitiv de antrenare în economie și creează noi locuri de muncă.

2. Domenii în care se pot realiza investiții directe cu impact semnificativ în economie

Asemenea investiții pot fi efectuate în toate domeniile de activitate, cu excepția sectoarelor financiar, bancar, de asigurări-reasigurări, precum și a celor reglementate de legi speciale. Realizarea acestor investiții se face cu respectarea următoarelor **condiții:**

- a) să nu încalce normele de protecție a mediului înconjurător;
- b) să nu aducă atingere intereselor de securitate și apărare națională ale României;
- c) să nu dăuneze ordinii, sănătății sau moralei publice.

Investițiile directe noi, fundamentate ca fiind de interes major pentru economia națională, vor fi prezentate Agenției Române pentru Investiții Străine.

Ministerul Economiei și Comerțului, în colaborare cu Agenția Română pentru Investiții Străine, asigură coordonarea aplicării uniforme a politicii Guvernului la nivel central și local în domeniul stimulării și promovării investițiilor directe.

Investițiile directe noi a căror valoare depășește 1 milion dolari S.U.A. sau echivalentul în lei ori alte valute convertibile și care se vor realiza efectiv într-un termen de maximum 30 de luni de la data înregistrării statistice la Ministerul Economiei și Comerțului beneficiază de anumite facilități menționate în Legea nr. 332/2001, cu modificările și completările ulterioare.

3. Drepturile investitorilor străini

Investitorii străini beneficiază și de următoarele drepturi:

- să transfere integral în străinătate profiturile ce li se cuvin, în condițiile regimului valutar din România, după plata impozitelor, taxelor și a altor obligații prevăzute de legislația română;
- să transfere în străinătate, în valuta investiției, sumele obținute în urma vânzării acțiunilor sau părților sociale, precum și pe cele rezultate din lichidarea investițiilor, în condițiile regimului valutar din România;
- să transfere în străinătate, în valuta investiției, sumele obținute cu titlu de despăgubire, în situația în care investiția va fi expropriată. Exproprierea nu se va face decât pentru cauză de utilitate publică.

Investitorii străini vor beneficia de toate drepturile prevăzute în acordurile bilaterale de promovare și garantare reciprocă a investițiilor, semnate de România cu statele de origine ale acestora.

4. Sancțiuni

1. Lichidarea voluntară într-o perioadă mai mică de 10 ani, a societăților care au realizat investiții directe cu impact semnificativ atrage obligația acestora de a plăti impozitele stabilite potrivit legii pentru întreaga durată de funcționare a investiției, precum și majorările de întârziere a plății taxelor și impozitelor care ar fi trebuit plătite în absența existenței facilităților, calculate conform legislației în vigoare.

2. Înstrăinarea de către investitor a bunurilor noi, într-un termen mai mic de 2 ani de la introducerea în țară sau de la achiziționarea acestora va atrage plata contravalorii facilităților de care a beneficiat, precum și majorările de întârziere a plății taxelor și impozitelor care ar fi trebuit plătite în absența existenței facilităților, calculate conform legislației în vigoare.

VII. Investițiile străine în România realizate prin cumpărarea de titluri de stat

1. Noțiuni generale

Achiziționarea titlurilor de stat de pe piața primară poate fi făcută în condițiile stabilite de Ministerul Finanțelor Publice, prin agentul său desemnat, în conformitate cu regulamentele privind titlurile de stat, emise de către Banca Națională a României. Tranzacționarea titlurilor de stat pe piața secundară poate fi efectuată pe orice piață deschisă și organizată a titlurilor de valoare, exclusiv prin intermediul societăților de valori mobiliare autorizate în acest sens de către Banca Națională a României sau de către alt agent desemnat de Ministerul Finanțelor Publice. Tranzacțiile pe piața secundară se pot, de asemenea, realiza printr-o bursă de valori mobiliare, autorizată de către Ministerul Finanțelor Publice să încheie afaceri cu titluri de stat.

Ministerul Finanțelor Publice poate restricționa capacitatea unui investitor străin de a tranzacționa, total sau parțial, titlurile de stat provenite dintr-o emisiune sau din toate emisiunile unor astfel de titluri. Asemenea restricții trebuie anunțate în momentul emisiunii inițiale pentru fiecare titlu de stat.

Banca Națională a României va urmări și va evidenția distinct toate operațiunile valutare în legătură cu tranzacțiile cu titluri de stat.

2. Facilități

Depozitele bancare, deschise de către investitorii străini în scopul achiziționării titlurilor de stat, precum și cele constituite ca urmare a efectuării unor tranzacții efectuate cu titluri de stat sau cu alte titluri de valoare, au tratament egal cu cel aplicabil titlurilor de stat, în cazul solicitării repatrierii, sumele aferente acestor depozite nefiind supuse impozitării în România.

Orice investitor străin poate repatria, la scadență, la decontarea unei tranzacții pe piața secundară sau în orice alt moment ulterior decontării, în totalitate sau parțial, investiția efectuată inițial, câștigul de capital provenit din tranzacționarea în România a titlurilor de stat deținute, dobânda aferentă depozitelor constituite în România din sume rezultate în urma tranzacționării titlurilor de stat pe piața secundară.

Repatrierea sumelor investite și a veniturilor realizate se face exclusiv în valută liber convertibilă în care s-a efectuat investiția inițială. Operațiunile de repatriere a

capitalului investit și a veniturilor realizate în urma investiției de portofoliu efectuată prin cumpărarea de titluri de stat se vor efectua pe baza confirmării tranzacției valutare inițiale efectuate de societatea de valori mobiliare recunoscută ca acționând în numele investitorului străin și a tranzacției inițiale cu titluri de stat.

Tranzacțiile valutare cu privire la investițiile străine în titluri de stat se vor supune normelor care reglementează repatrierea sumelor și investițiile străine, stabilite de Banca Națională a României.

Repatrierea investiției efectuate, a câștigului de capital, a dobânzii sau discountului rezultate din investiția străină în titluri de stat este liberă și nu face obiectul impozitării în România.